

שפת הסימנים זוכה להכרה אקדמית

שקט בכיתה

יותר מ-15 אלף חרשים הבהירו את הצורך בלימודים אקדמיים לשפת הסימנים לראשונה בכרמלית תוכלו ללמוד לתואר ראשון בשיעורים שיתנהלו ללא קול

מאת אלכס דורון

ליד אביהם הנמצא על ערש דווי בבית חולים במרכז הארץ היו אסופים לפני ימים אחדים בני משפחתו החרשים. אך לא רק בני משפחה נכחו במעמד הזה, אלא גם מתורגמני מן שתפקידו היה לקשר בין ההזלה ומשפחתו לבין הרופאים. הגעתם של מטופלים לבתי חולים בליווי מתורגמני לשפת הסימנים אינו מחוזה נדיר; גם לא מעט נשים הרות מגייעות אל הדר הלידה עם הבעל ומתורגמנית. כיום, כשבשיראל לא פחות מ-15 אלף חרשים, הוחלט להכיר בלימודים בשפת הסימנים גם לתואר ראשון.

יעל קקון, עובדת סוציאלית בהכשרתה, המוכרת כמתורגמנית לשפת הסימנים בחדר שות ערוץ 10, עומדת בראש המכון לקידום החרש, ועתה היא גם ראש המסלול האקדמי

מי הראשון בישראל לתואר B.A, שנפתח באוניברסיטת כרמלית, להכשרת מתורגמנים בשפת הסימנים.

כיום ישנם בארץ 120 מתורגמנים בלבד, שקיבלו את הכשרתם בלימודי תעודה במכי"ל לול, והתרגום לשפת הסימנים הוא עבורם עבודה נוספת. אלא שכעת הדרישה לבעלי המקצוע הזה הולכת וגדלה, גם במגזר הערבי, בקהילה הכדואית והחרדית. במגזר הערבי למי של, על פי ההערכות, יש יותר מ-3,000 דוברי שפת סימנים בערבית ואלפי חרשים שאינם יודעים אותה, אבל רק שתי מתורגמניות.

ללימודי התואר בכרמלית - שהשמועה על קיומו עברה בעיקר מפה לאוזן - התקבלו השנה 23 סטודנטים מתוך 80 שהגישו מועמדות. כולם נדרשו לבהינות כניסה מחמירות ביותר שהתנהלו בשפת הסימנים, ובהן נבדקו שליטה באוצר מילים, יכולת הבעה, תכונות אישיות

ורגישות לבני אדם בעלי צרכים מיוחדים. "אנחנו לא מלמדים את השפה, אבל מביאים סטודנטים לרמות הגבוהות ביותר של התמחות בה ולהעשרתם בידע מרובה תכנים. כולם, אגב, שומעים", אמרה ד"ר דניאלה גורביץ, מנהלת התוכניות הרב-תחומיות לתואר ראשון במדעי הרוח בכרמלית, שאחראית על התוכנית.

הלימודים מתנהלים כיום מרוכז אחד, מעשר בבוקר עד שמונה בערב, כיוון שהסטודנטים גם עובדים לפרנסתם. השיעורים מתנהלים ללא קול - אף שלא אחת הדיונים בכיתה סורים מאוד - ושיעור מיוחד מוקדש להעשרה במונחים ובביטויים בעברית. "שפת הסימנים היא עשירה וציונית במיוחד, ובמהותה מזכירה סינית, שהכתב בה מבוסס על סימניות ולא על אותיות", הסבירה ד"ר גורביץ. כיום אין שפת סימנים אוניברסלית. למעשה, לכל לשון בער לם יש שפת סימנים משלה.

הצביעו בידיים. תלמידים לשפת הסימנים צילום: ראובן קסטרו

«אאהוד אולמרט»

«בנימין נתניהו»

«שמעון פרס»

«ברק אובאמה»

«אאהוד ברק»

שמו בהם סימנים

אח"מים בולטים, אייקוני חרבות ופוליטיקה זכו לסימנים מוסכמים ייחודיים בשפת הסימנים